

Sfeerverslag Expeditie onderzoek

4 april 2023

Expeditie onderzoek

Tijdens de bijeenkomst Expeditie onderzoek op 4 april hebben we gezamenlijk onderzocht hoe we het nog beter kunnen doen voor jongeren. Wat is de betekenis van inclusie? Wat kunnen we gezamenlijk doen om de beweging naar inclusiever onderwijs vorm te geven en in te zetten op de beweging van curatief naar preventief? Waar zijn al stappen gezet en wat nemen we mee voor een vervolg?

Op deze prachtige lentedag waren ruim 100 aanwezigen in Podium Victorie: jongeren, ouders, docenten, bestuurders, directeuren, jongerenwerkers, beleidsmedewerkers, professionals jeugdhulp en onderwijs in en rond de school.

Samen de beweging maken

Dagvoorzitter Margriet Koops-Anker blikte samen met directeur-bestuurder Gijs van de Beek terug op Expeditie ondersteuningsplan op 31 maart 2022. Tijdens deze bijeenkomst hebben de aanwezigen de actielijnen voor het ondersteuningsplan vormgegeven en input gegeven op de vraag 'wat moeten het samenwerkingsverband, de scholen en andere partners doen om de beweging naar inclusiever onderwijs te maken?' Zoals Gijs aangeeft: *'Om te zorgen voor sterke kinderen met een stevige toekomst, is er geen betere plek om met deze beweging te starten dan in het onderwijs: de plek waar jongeren van en met elkaar leren, werken en leven.'*

Keynote

Bert Wienen, associate lector bij het lectoraat Jeugd van hogeschool Windesheim verzorgde een keynote.

'Iedereen heeft een rol in het verwezenlijken van een stevig pedagogisch leefklimaat. De context waarin professionals werken met aandacht, waar aan relaties wordt gebouwd en waarin normen over wat goed en niet goed is een grote rol spelen. Maar ook de context waarin sociale constructen tot stand komen en zo wordt bepaald wat "normaal" en "afwijkend" is.' Een inspirerend verhaal, dat de toehoorders flink wat stof tot nadenken gaf. Want zo vraagt Bert: *'1 op de 6 kinderen groeit op met het idee psychisch ziek of afwijkend te zijn. Wat mankeert onze samenleving? En wat is dan nog wel normaal?'* Bert pleit ervoor meer naar de context van de problematiek te kijken. *'De nadruk op de mentale kwetsbaarheid van jongeren werkt contraproductief. We moeten meer normaliseren. Accepteren dat bepaald lijden bij het leven hoort en inzetten op de herwaardering van echt contact.'*

'Paardenbloemen groeien overal in alle omstandigheden. Orchideeën vragen specifieke dingen (licht, temperatuur). En zo zijn sommige kinderen een orchidee of paardenbloem. Een orchidee moet je een beetje 'pesten', dan is er een betere groei. De vergelijking met het onderwijs is duidelijk: de zone van naaste ontwikkeling (dus juist wel leerlingen uitdagen met een specifiek aanbod ook al 'zijn ze er nog niet aan toe').'

'De nadruk op mentale kwetsbaarheid van jongeren is contraproductief in mijn ogen. Een zorgzame samenleving zorgt voor hoop en optimisme, zet in op kansen bieden opdat jongeren zich positief kunnen ontwikkelen en kunnen floreren.'
Frawley Ashley (2022)

Bert Wienen

De leertafels

De deelnemers gingen met elkaar in gesprek aan verschillende leertafels. Wat maakt een interventie krachtig en wat nemen we hieruit mee naar de scholen en de samenwerking, zodat we kunnen inzetten op een meer preventieve aanpak en het versterken van de pedagogische basis.

LEERTAFEL: Intermezzo

Intermezzo is een tussenjaar voor getalenteerde kinderen, voor wie de basisschool niet meer voldoende uitdaging biedt, maar die nog niet toe zijn aan het voortgezet onderwijs. Tot de doelgroep behoren kinderen van wie de inschatting is dat hun verwachte aansluitingsproblemen met name gerelateerd zijn aan hun (hoog) begaafdheid. Tijdens de leertafel bespraken een docent en twee jongeren de doelen en uitdagingen van leerlingen van Intermezzo; het aanleren van schoolse en executieve vaardigheden, groepsvorming, jezelf leren kennen en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Jongere van Intermezzo: 'Ik gun ieder kind een goede docent.'

Jongere van Intermezzo: 'Niets is normaal en niets is afwijkend.'

LEERTAFEL: Werkgroep Beweging naar inclusiever onderwijs

De beweging naar inclusiever onderwijs richt zich op de samenwerking tussen voortgezet speciaal onderwijs en regulier voortgezet onderwijs. Deze samenwerking heeft tal van mogelijke vormen, waar de deelnemers tijdens de leertafel op in gegaan zijn: wat kunnen speciaal en regulier onderwijs van elkaar leren? Wat hebben ze elkaar te bieden? Geconstateerd werd dat een gedeelde zienswijze belangrijk is. De verbinding en relatie met jongeren staat centraal en ook die met de betrokken professionals. Combineer o.a. de “spiegels” van vso en vo door onderwijs en ondersteuning met elkaar samen te brengen. Van en met elkaar leren! De opbrengst van de leertafel wordt in de werkgroep Beweging naar inclusiever onderwijs ingebracht.

LEERTAFEL: Symbiosetraject De Spinaker - Van der Meij College

---

Soms hebben jongeren een start op het voortgezet speciaal onderwijs. Hoe vergroten we hun kans om tussentijds toe te groeien naar het volgen van onderwijs op een reguliere school en een diploma te behalen? Het symbiosetraject is voor leerlingen die vmbo basis of kader niveau volgen op vso de Spinaker Alkmaar. Zij kunnen vanaf het tweede leerjaar starten op het Van der Meij College. Het doel is om jongeren te laten doorstromen naar het vmbo, zodat zij een basis of kader diploma kunnen halen. Hiermee wordt ingezet op de ontwikkeling van elke jongere op weg naar een volwaardige plaats in de samenleving. Tijdens de leertafel vertelden een docent en trajectbegeleider samen met een jongere hoe dit traject verloopt en op welke wijze deze scholen met elkaar samenwerken. De jongere vertelde wat dit traject voor haar betekent heeft.

Jongere over Symbiosetraject: 'Doordat jullie mij het vertrouwen gaven, kon ik groeien.'

Trajectbegeleider: 'Er is leiderschap en draagvlak nodig in een school om docenten te laten inzien dat het ook anders kan in plaats van dat ze iets extra's moeten doen.'

LEERTAFEL: Jeugdhulp op school (JOS)

Gaat het mij lukken om eerst na te denken alvorens te doen? Met deze vraag van een jongere ging de preventief ambulante jeugdhulpverlener op pad en ondersteunde ze hem in zijn reis naar dit doel. Door de laagdrempelige samenwerking van de betrokken professionals binnen de school is het gelukt om in korte tijd de jongere bewust te maken van zijn gedrag, risicovolle situaties te herkennen en ander gedrag te laten zien. Door deze hulp kon deze jongere op een reguliere school blijven in plaats van een overstap naar speciaal onderwijs. Bij de JOS medewerkers komen dit soort vragen, als ook meer gezinsgerichte vragen of vraagstukken rondom groepjes leerlingen aan bod. Het project Jeugdhulp op school loopt op acht scholen in Noord- en Midden-Kennemerland.

LEERTAFEL: Proeftuin schoolaanwezigheid

In 2021 zijn drie scholen binnen het samenwerkingsverband gestart met een proeftuin schoolaanwezigheid. In deze leertafel werd besproken wat ‘het denken in schoolaanwezigheid’ deze scholen heeft opgeleverd. Het model Multi-Dimensional Multi-Tiered System of Supports werd toegelicht en de urgentie van aanwezigheid werd belicht. *‘De leerling mist alleen maar 10 minuten per dag...over een termijn van 13 jaar mist een leerling een half jaar onderwijs.’* Deelnemers kregen praktische handvatten voor toepassing in de dagelijkse praktijk en voor de ondersteuning van docenten.

Meer weten of proeftuin schoolaanwezigheid?

Klik hier voor de video: [Video proeftuin schoolaanwezigheid](#)

LEERTAFEL: CLEO

Bij het CLEO krijgen leerlingen tijdelijk onderwijs en ondersteuning buiten de eigen school. De medewerkers van het CLEO bieden leerlingen zo veel mogelijk het onderwijsprogramma van de eigen school, op hun eigen niveau en tempo. Daarnaast helpen zij leerlingen om hun schoolse en sociale vaardigheden verder te ontwikkelen. In deze leertafel bespraken professionals van CLEO hoe de samenwerking met partners bij trajecten van leerlingen vergroot kan worden. Wat zijn tips en tricks? Wat werkt voor alle partijen?

Hoe nu verder?

De komende maanden gaat het samenwerkingsverband onderzoeken hoe we de context kunnen versterken. hoe we kunnen inzetten op de beweging van curatief naar preventief en hoe we meer kennis en expertise kunnen delen tussen professionals in de regio Noord-Kennemerland.

PS: Video 'Er zijn kinderen' terug kijken? Klik hier: [Er zijn kinderen](#)

STERKE KINDEREN

SAMENWERKINGSVERBAND VO NOORD-KENNEMERLAND

Meer informatie

Voor meer informatie over het samenwerkingsverband en passend onderwijs kunt u terecht op onze website www.swvnk.nl.

Adres

Hertog Aalbrechtweg 5
1823 DL Alkmaar

Algemeen

secretariaat@swvnk.nl,
(072) 79 20 100

Team passend onderwijs

loketpao@swvnk.nl,
(072) 79 20 101